

Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2024

Sveriges
hembygdsförbund

Innehåll

Förord	5
Sveriges hembygdsförbund	7
1. Verksamheten 2024	9
2. Arbete efter de strategiska målen	12
Mål 1: En självklar och relevant samhällsaktör	12
Mål 2: En aktiv och synlig folkrörelse	16
Mål 3: Organisation med gemensamma värden	20
Mål 4: Hållbar samhällsutveckling	23
Slutord	27
Årsredovisning	29

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden. Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum. Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

SHF:s värdegrund.

Förord

När jag läser riksförbundets förvaltningsberättelse över 2024 års verksamhet blir jag både stolt och imponerad. Läs den noga! Där kan ni se hur mycket som faktiskt utförs av vårt lilla kansli.

Vad får vi för våra medlemsavgifter, är en ständigt återkommande fråga och i årsredovisningen finns svaret. Det mest synliga är naturligtvis en väl fungerande portal, en bra hembygdsförsäkring och mängder av webinarier. Mycket av arbetet sker dock bakom kulisserna och syns inte direkt för er medlemmar.

Jag hoppas och tror att en viktig orsak till att man vill vara med i en hembygdsförening är kärleken till kulturarvet. Det kan gälla hembygdsgården, vandringsleden, andra kulturmiljöer eller helt enkelt det immateriella, dvs minnen och traditioner. Riksförbundets syfte är då att stödja och främja denna kärlek, bland annat genom sitt utåtriktade påverkansarbete. Vårt kansli, med generalsekreteraren i spetsen, har lyft fram hembygdsrörelsen vid så många möten att vi idag förhoppningsvis är en part att räkna med i officiella Sverige. ”Oj, är ni så många”, är en vanlig kommentar.

Tyvärr pressas kulturarvet och civilsamhället hårt av det ekonomiska läget, med minskande resurser på många håll. Förväntningarna på civilsamhället, dvs vi och andra ideella, ökar. Vi behöver göra en allt större insats för kulturarvets bevarande. Beredskapsfrågor hamnar också hos oss. Kansliet behöver resurser för att även i fortsättningen utföra sitt viktiga arbete.

Riksstämman i Gävle beslöt därför om höjd medlemsavgift från 2026. För er föreningar runt om i landet kan det kännas hårt med ytterligare avgifter – men minns att det är en avgift från den enskilde medlemmen som ni slussar vidare. Titta över era medlemsavgifter och bedöm om de är realistiska.

För riksorganisationen kommer 2025 att bli ett mellanår med tuff ekonomi. Avgiftshöjningen har inte slagit igenom och organisationsbidragen minskar sannolikt drastiskt. Vår verksamhet måste ändå drivas framåt.

I Gävle beslöt också riksstämman att SHF skulle starta en organisationsöversyn och där måste alla vi och ni hjälpa till och delta i arbetet. Vad vill vi och varför finns vi? Vad är det som är vår innersta själ? Vi upplever också att det finns olika uppfattningar om vår organisation. Några anser att Sveriges hembygdsförbund är uppbyggt som en traditionell folkrörelse, där man som medlem i en förening är medlem i hela förbundet. Andra ser riksförbundet som en paraplyorganisation där föreningarna betalar en avgift för service. Det är inte hållbart om vår nuvarande struktur ger utrymme för helt olika tolkningar av vår uppbyggnad och vårt syfte.

Låt oss därför tillsammans skapa en livskraftig och enad bild av en folkrörelse som har kärleken till kulturarvet som en brinnande gemensam själ!

Anna-Karin Andersson
Förbundsordförande

FOTO: OLOV NORIN

Årets hembygdsförening Blidö hembygdsförening, representerade av Anne Petersen (ordförande) och Göte Lagerkvist.

Sveriges hembygdsförbund

SHF är en riksomfattande och allmännyttig ideell förening som är partipolitiskt och religiöst obunden. SHF bildades 1916 under namnet *Samfundet för hembygdsvård* och samlar hembygdsrörelsens lokala föreningar och regionala förbund för ett gemensamt ändamål, en gemensam värdegrund och en gemensam vision.

Ändamål och uppdrag

Sveriges hembygdsförbunds ändamål är att vårda och synliggöra hembygdens kultur och miljö så att de blir en naturlig grund för ett gott liv.

Ideologisk grundsyn

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden. Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum. Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

Riksstämman 2007

Vision

En levande hembygd öppen för alla.

- Vi ska värna kulturarvet över tid
- Vi ska vara en välkomnande rörelse som möter människors kulturarvsintresse

- Vi ska verka i lands- och stadsbygd
- Vi ska spela en aktiv roll för en hållbar samhällsutveckling
- Vi ska erbjuda våra kompetenser till andra samhällsaktörer.

Riksförbundets uppdrag

Att samla, stödja och företräda hembygdsrörelsen nationellt och internationellt.

Medlemsförbund

Antal föreningar inom parentes.

Blekinge Hembygdsförbund (42)
 Bohusläns Hembygdsförbund (86)
 Dalarnas Fornminnes- och Hembygdsförbund (87)
 Dalslands Fornminnes- och Hembygdsförbund (36)
 Gotlands Hembygdsförbund (78)
 Gästrike-Hälsinge Hembygdsförbund (70)
 Göteborgs Hembygdsförbund (24)
 Halländska hembygdsrådet (76)
 Heimbygda, hembygdsförbund för Jämtlands län (71)
 Jönköpings läns Hembygdsförbund (138)
 Kalmar läns Hembygdsförbund (84)
 Kronobergs läns Hembygdsförbund (76)
 Medelpads Hembygdsförbund (21)
 Norrbottens Hembygdsförbund (84)
 Skånes Hembygdsförbund (107)
 Stockholms läns Hembygdsförbund (119)
 Södermanlands Hembygdsförbund (69)

Upplands Fornminnesförening och Hembygdsförbund (81)
 Värmlands Hembygdsförbund (105)
 Västerbottens läns Hembygdsförbund (62)
 Västergötlands Hembygdsförbund (232)
 Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening (49)
 Ångermanlands Hembygdsförbund (41)
 Ölands Hembygdsförbund (32)
 Örebro läns Hembygdsförbund (68)
 Östergötlands Hembygdsförbund (98)

Hedersmedlemmar

Mats Fack, Järvsö
 Lars Israelsson, Bastuträsk
 Jan-Eric Rosenqvist, Katrineholm
 Josef Rydén, Nässjö
 Ulla Wärmnäs, Stockholm
 Karin Öman, Karlskoga

Övergripande målsättningar:

- ➔ År 2030 ska hembygdsrörelsen vara en självklar och relevant samhällsaktör på lokal, regional och nationell nivå, med medlemsnyttan i fokus.
- ➔ Vi ska vara en aktiv och synlig folkrörelse, med många medlemmar som är aktiva lokalt och därmed goda ambassadörer för hela hembygdsrörelsen.
- ➔ Som medlem ska man känna sig delaktig i organisationen lokalt, regionalt och nationellt. Upplevelsen av hembygdsrörelsens gemensamma värden och vi-känslan ska öka.
- ➔ Vi ska aktivt och gemensamt bidra till en hållbar samhällsutveckling genom att tillvarata och förmedla äldre kunskaper.

Två glada besökare hos Bjursås hembygdsförening i Dalarna: Elin Alsiock från Visit Dalarna och Mona Bergner vid Graffman AB. Besöket gjordes i samband med Sveriges hembygdsförbunds utvärdering av Kulturarvet som besöksmål och ett regional möte på "Dössberget" i Bjursås.

FOTO: OLOV NORIN

Sveriges hembygdsförbunds styrelse.

1. Verksamheten 2024

Styrelse

Anna-Karin Andersson, ordförande, Nyhammar
 Trine Amundsen, Östersund
 Peter Backenfall, 2:e vice ordförande, Herrljunga
 Johan Brinck, Ängelholm
 Brith Fäldth, Piteå
 Eva Kempff, Tällberg
 Anita Lundin, Stockholm
 Peter Olausson, Värmlands Nysäter
 Irene Oskarsson, 1:e vice ordförande, Gränna
 Lars-Inge Stomberg, Jonsered
 Erik Åström, Stockholm

Vald till
 2025
 2025
 2025
 2025
 2026
 2025
 2026
 2025
 2026
 2026
 2026

Valberedning

Ingegerd Christiansson, Arlöv
 Gerhard Jansson, Åmål
 Owe Norberg, Delsbo
 Annakarin Olsson, Strömsund
 Ingela Oxelgren, Askersund

Vald till
 2025
 2025
 2026
 2026
 2025

Revisorer 2024–2025

KPMG för auktoriserad revision
 Förtroenderevisorer: Karl Petersen, Stockholm, ordinarie
 Conny Sandberg, Örebro, ersättare

Kansli och personal 2023

Jan Nordwall, generalsekreterare
 Eva Forsberg, ekonom (50 %)
 Michael Johansson, mediaproducent
 Olov Norin, kommunikatör
 Helena Rosenberg, kulturmiljöstrateg
 Susanne Salomonsson, administratör
 Monica Öjes, webbsupport och utveckling

Visstidsanställd:

Mikael Morberg, projektledare från november 2024.

Kansliet har lokaler på Sabbatsbergsvägen 6 i Stockholm. Ungefär halva ytan hyrs ut till närstående organisationer inom kulturområdet.

Arbetsgrupper och råd

Jury för Årets hembygdsbok: Lars Grimbeck, Owe Norberg och Monica Lembke.

Lokalhistorisk arbetsgrupp: Peter Olausson, Eva Kempff, Erik Åström och Johan Brinck, styrelsen, Ulla Herlitz, Styrso, Chris Bingefors, Sveriges släktforskarförbund samt Helena Rosenberg, kansliet.

Försäkringsråd: Anita Lundin, ordförande, Eva Kempff, styrelsen, Lisbeth Svensson, Kalmar läns hembygdsförbund, Jan Nordwall och Helena Rosenberg, kansliet, samt personal från försäkringskansliet.

Arbetsgrupp för årets hembygdsförening: Håkan Espmark, Strömsund, Anita Lundin, Stockholm, Lisbeth Svensson, Kalmar och Erik Åström, Stockholm.

SHF:s representation

SHF har formell representation i ett flertal organisationer. Deltagandet i olika referensgrupper ger tillgång till nätverk och möjligheter att utbyta kunskap och erfarenheter som kan leda till information och rådgivning gentemot medlemmarna.

Organisationer

Europa Nostra: Helena Rosenberg

Folkrörelsernas Konstfrämjande: Jan Nordwall

Folkspel: Jan Nordwall

Fremia, arbetsgivarorganisation för ideella organisationer: Jan Nordwall

Föreningen Sockenkyrkonätverket: Eva Kempff, Peter Olausson och Helena Rosenberg

Hela Sverige ska leva: Trine Amundsen, ordinarie, Anna-Karin Andersson ersättare

Ideell arena: Anna-Karin Andersson och Jan Nordwall

Ideell kulturallians: Jan Nordwall och Erik Åström

Länsmuseernas samarbetsråd: Erik Åström

Svensk byggtjänst: Jan Nordwall och Helena Rosenberg.

Myndighetsrepresentation

Partsgemensamt forum: Jan Nordwall

Skogsstyrelsens nationella sektorsråd för skogliga frågor: Helena Rosenberg, ordinarie, Trine Amundsen, ersättare

Programrådet för nationellt skogsprogram: Anna-Karin Andersson

Ortnamnsrådet, Lantmäteriet: Helena Rosenberg

Programråd för traditionell kunskap: Helena Rosenberg.

Referensgrupper och nätverk

Hantverkslaboratoriets verksamhetsråd: Helena Rosenberg och Kjell Gustafsson

NAMSA, Naturhistoriska museers samarbetsorganisation: Owe Norberg

Naturens år, samrådsgrupp för ideella miljöorganisationer: Helena Rosenberg och Jan Nordwall

Vattenkraftens miljöfonds samverkansgrupp: Helena Rosenberg

Myndigheten för kulturanalys, referensgrupp för kulturmiljöstatistik: Helena Rosenberg

Riksantikvarieämbetet, referensgrupp för bebyggelseinformation: Helena Rosenberg

Nätverket för utmärkning och undanförel av kulturerendom: Jan Nordwall och Helena Rosenberg

Konferenser och möten

Riksstämman

Årets riksstämman hölls 11 maj i Gävle. Gästrike-Hälsinge Hembygdsförbund stod värd. Mötesordförande vid stämmoförhandlingar var Kenneth Nilshem, tidigare ordförande i regionfullmäktige i Gävleborg. Vice ordförande var Peter Jonaszon, ordförande för Gästrike-Hälsinge Hembygdsförbund. Sekreterare var Susanne Cassé, konsulent i Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening.

FOTO: HELENA ROSENBERG

Efter riksstämmans förhandlingar blev det hembygdsfest i "Gasklockorna" strax utanför centrala Gävle.

Verksamhetsforum

Verksamhetsforum för regionala förbund hölls i Järfälla 20–21 september. Mötet fokuserade på organisationsöversynen som riksstämman beslutade ska genomföras.

Ordförandeträffar

Utöver höstmötet har flera korta ordförandeträffar hållits under året. Mötena har varit digitala och letts av förbundsordförande.

Workshop om olika virkeskvaliteter i Hantverkslaboratoriets verksamhetsråd under våren 2024.

Nordisk-baltisk konferens om beredskap inom kulturområdet "Cultural Heritage and Cultural Resilience", i Saltsjöbaden.

T.h. Skogsstyrelsens generaldirektör Herman Sundqvist och t.v. Erik Söllander sammankallande för sektorsrådet för skogliga frågor.

Europa Nostras höstmöte "Samiska museers bemyndigande – tre berättelser", där även Sverker Sörlin deltog.

Styrelsen representerade av Erik Åström och Peter Backenfall introducerade tema för höstens verksamhetsforum i Järfälla utanför Stockholm: Sveriges hembygdsförbunds organisationsutredning. Det blev många kloka samtal om fokus för arbetet.

Utmärkelser

Årets hembygdsförening: Blidö Sockens hembygdsförening i Stockholms län.

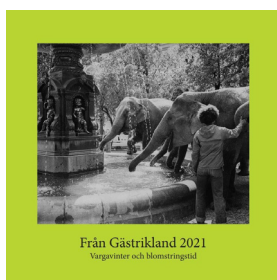
Årets hembygdsbok: Gästriklands kulturhistoriska förening belönades för sin årsboksutgivning.

ORGANISATIONSBIDRAG

SHF erhöll 1,4 mkr (1,2 mkr), från Naturvårdsverket, medel som fördelas för arbetet med de nationella miljökvalitetsmålen. Riksantikvarieämbetet beviljade 1,8 mkr (1,8 mkr) för arbetet med de nationella kulturmiljömålen. Kulturrådet beviljade 200 000 kr för arbetet med de statliga kulturpolitiska målen.

PROJEKTBIDRAG

SHF erhöll 650 000 kr från Tillväxtverket för att genomföra en utvärdering av satsningen Kulturarvet som besöksmål.

Årets hembygdsförening, Blidö hembygdsförening, representerade av Anne Petersen (ordförande) och Göte Lagerkvist, fick ta emot blommor och diplom under riksstämmans festligheter i Gävle.

Sveriges hembygdsförbunds utmärkelse Årets hembygdsbok gick till Gästriklands Kulturhistoriska Förening med årsskriften "Från Gästrikland". Redaktör för årsböckerna Barbro Söllbe tog emot priset vid en sammankomst i Gävle. Senare under hösten anordnades en digital konferens om boken och konsten att dokumentera en bygd.

Arbete efter de strategiska målen

STRATEGIN MÅL 1:

Hembygdsrörelsen ska vara en självklar och relevant samhällsaktör på lokal, regional och nationell nivå, med medlemsnyttan i fokus.

Som framgår nedan har Sveriges hembygdsförbund många kontakter nationellt, både inom staten och det civila samhället i frågor som följer av ändamålet att främja bevarande och kunskapsspridning om kulturarvet och kulturmiljöns värden och påverkan på samhällsutvecklingen. Medlemsnyttan är främst indirekt genom att förbundet kan uppmärksamma olika aktörer i samhället på hembygdsrörelsens verksamhet och samhällsnytta, men leder också till att förbundet kan ge korrekt och relevant information till medlemmarna.

Politisk påverkan

I januari träffade SHF riksdagens kulturutskott. Förbundsordförande och generalsekreterare fick under mötet möjlighet att presentera organisationen och våra utmaningar och möjligheter. Vi tog bland annat upp pandemins påverkan på hembygdsrörelsen, Kulturarvet som besöksmål och arbetet med digitalisering. Diskussionen kom också att handla om ökade administrativa krav på föreningslivet, något som försvårar det ideella engagemanget och leder till ökade kostnader.

Inför EU-valet gjorde förbundet en satsning för att undersöka de politiska partiernas hållning

i olika kulturmiljöfrågor. En enkät skickades till de som kandiderade till EU-parlamentet som besvarades av samtliga och förbundet hänvisade till vår policy för en hållbar utveckling av natur- och kulturlandskapet. Politikernas svar kommenterades av förbundet och publicerades på hemsidan. Ett pressmeddelande gick också ut och frågorna uppmärksammades i Bygd och natur.

I samarbete med andra organisationer som företräder ideellt förvaltade fastigheter gjordes en uppvaktning av regeringen för att peka på de negativa konsekvenserna av EU:s mobilitetsdirektiv, där hembygdsgårdar och andra mötesplatser och samlingslokaler riskerade höga kostnader för installation av laddpunkter på sina parkeringsplatser. Arbetet resulterade i ett regeringsbeslut om undantag för fastigheter som ägs och drivs av ideella föreningar.

SHF har också reagerat på att regeringen i budgetpropositionen för 2025 aviserat en kraftig minskning av bidraget till ideella miljöorganisationer, som fördelas av Naturvårdsverket. SHF ställde en skrivelse till miljöministern och stod även bakom en debattartikel tillsammans med andra miljöorganisationer. Kontakter med oppositionspolitiker i riksdagen resulterade i en skriftlig fråga till

Inför EU-valet gjorde förbundet en satsning för att undersöka de politiska partiernas hållning i olika kulturmiljöfrågor.

kulturministern. Regeringen har dock inte backat på sitt beslut och förbundet räknar därför med ett kraftigt minskat bidrag från Naturvårdsverket under kommande år.

SHF ingår sedan 2023 i Partsgemensamt forum, ett nationellt forum för dialog mellan regeringen och det civila samhället. Förbundet har här kunnat peka på konsekvenser av regeringens politik för ideella organisationer och bidra med kunskap, perspektiv och erfarenheter.

Politisk påverkan har också skett i besvarandet av remitterade betänkanden från Kulturdepartementet gällande statens stöd till regional kultur, Utbildningsdepartementet gällande folkbildningspolitiken, Justitiedepartementet gällande förändringar i upphovsrättslagen och Klimat- och näringsdepartementet gällande förutsättningar för vattenkraftens omprövning och undantag från krav på laddningspunkter. Yttranden har publicerats på hemsidan, via det månatliga nyhetsbrevet och belysts i artiklar i Bygd och Natur.

Myndighetskontakter

SHF:s arbete med hembygdsfrågor föranleder kontakter med ett flertal myndigheter. Statens ansvar för de nationella kulturmiljömålen medför att förbundet behöver bevaka och reagera på beslut om åtgärder inom Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten, Boverket, Riksantikvarieämbetet och i vissa frågor även länsstyrelserna. Utöver nämnda myndigheter berörs kulturmiljön även av Trafikverket, Svenska kraftnät, Lantmäteriet och Sametingets olika uppdrag. Förbundets kulturmiljöstrateg har i uppdrag att i kontakter med dessa myndigheter bidra med SHF:s perspektiv gällande kulturmiljöns värden och hembygdsföreningarnas verksamhet och betydelse. SHF har då medverkat i referensgrupper

och besvarat remisser. SHF ingår även i Myndigheten för kulturanalys referensgrupp för kulturmiljöstatistik. Förbundets arbete med kulturmiljöfrågor redovisas mer utförligt under avsnittet om strategins mål 4.

Utöver kulturmiljöfrågorna har förbundet haft kontakter med Riksarkivet gällande åtgärder för enskilda arkiv och Nationella arkivdatabasen (NAD). Vi ingår i ett nätverk för museer som Riksantikvarieämbetet driver och har därtill haft egna möten med ämbetet för att redovisa hur vi arbetar med att stötta föreningarnas samlingsförvaltning och digitalt tillgängliggörande av kulturarv samt satsningen Kulturarvet som besöksmål. Vi följer ämbetets arbete med en nationell strategi för digitalisering av kulturarvet och ingår även här i ett nätverk med olika aktörer inom musei- och kulturarvssektorn.

Förbundet har deltagit på möten som Riksantikvarieämbetet hållit under året om skydd av kulturarv i händelse av krig och där mött även Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

I arbetet med *Kulturarvet som besöksmål* har vi haft dialog med Tillväxtverket som beviljade stöd för en utvärdering av satsningen under året. Samverkan har här också skett med Riksantikvarieämbetet, Statens fastighetsverk och Visit Sweden.

Slutligen har vi genom samarbetet med andra ideella fastighetsägare också haft kontakt med Livsmedelsverket med anledning av att verket uppdaterat sin vägledning till kommunerna. Tyvärr har verket dröjt med att godkänna det branschavtal om riktlinjer för livsmedelshantering som SHF och andra organisationer står bakom, vilket fått konsekvenser för föreningar som fått påstötningar från sina kommuner med hänvisning till vägledningens krav i stället för branschavtalet, som ju syftar till att förenkla hanteringen av småskalig ideell verksamhet. Förhoppningsvis kan frågan lösas under 2025.

Samverkan med andra organisationer och institutioner

Samverkan och dialog med andra organisationer är nödvändig för att SHF ska kunna fullfölja sitt uppdrag. Under året har förbundet haft nära kontakt med Ideell kulturallians, IKA, gällande två större remisser. Det har underlättats av att SHF:s generalsekreterare ingår i IKA:s styrelse. Vi har fört dialog med Pilgrim Sverige och Hushållningssällskapet om två projekt av intresse för *Kulturarvet som besöksmål*. Vi har också bidragit till Svenska Arkivförbundets ansökan om ett gemensamt projekt som syftar till att stärka utbytet mellan hembygdsföreningar och de regionala arkiven. Riksförbundet Sveriges museer har ingått i samverkansgruppen för *Kulturarvet som besöksmål*. I ideella fastighetsgruppen ingår Bygdegårdarnas riksförbund, Våra Gårdar, Folkets hus och parker samt Riksidrottsförbundet. Inför jubileumsåret av Europeiska byggnadsvårdsåret 1975 har vi planerat för aktiviteter i samarbete med Svenska Byggnadsvårdsföreningen och även diskuterat samarbete med Landsantikvarieföreningen. Vi har haft dialog med Wikimedia Sverige om kommande förändringar av lagen om upphovsrätt. Sveriges släktforskarförbund har en representant i SHF:s lokal-historiska arbetsgrupp. Under våren stod SHF värd för Europa Nostras årsmöte. SHF ingår i föreningen Sockenkyrkonätverket. Vi har också haft kontakt med Svenska kyrkan och medverkade på en konferens där besöksnärafrågor diskuterades.

Då riksförbundets uppdrag även är att företräda hembygdsrörelsen internationellt hölls under året ett föredrag om den svenska hembygdsrörelsen för USA:s största släktforskarförening Minnesota Geneological Society.

Extern kommunikation och PR

Förbundets mångåriga tidskrift Bygd och natur, som från 2024 är en webbtidning, vänder sig brett till kulturarvssektorn och en intresserad allmänhet med artiklar om kulturarv, kulturmiljöarbete och andra ämnen som är relevanta för hembygdsrörelsen och det lokala föreningslivet. Som webbtidning publiceras artiklar löpande var och varannan vecka. Redaktör är Jenny Damberg, ansvarig utgivare Jan Nordwall. Genom tidskriften kan hembygdsrörelsens betydelse för samhället synliggöras. Bygd och Natur avvecklades som tryckt tidskrift då antalet läsare inte motiverade de höga kostnaderna. Som webbtidning finns möjligheter till en större läsekrets. Utmaningen att nå fler läsare kvarstår även om kostnaderna nu är betydligt lägre.

Inför vissa större helger som valborg, midsommar och nationaldagen har förbundet skickat pressmeddelanden och annonserat i sociala medier för att väcka uppmärksamhet för hembygdsföreningarnas aktiviteter och besöksmål.

**BYGD
& NATUR**

Kontakt Om tidningen Nyhetsbrev

Aktuella ämnen #nyheter #föreningsliv #kultur

Prenumerera på nyhetsbrev!

Han är Årets Arbetsmyra

De berättar sverigefinnarnas historia

Fotobok om Älvdalen kan vinna fint pris

Med nördkultur som ingång till kulturarvet

Starkt stöd för självförrädd folkbildning

Läs Bygd och natur på www.bygdochnatur.se. Där kan du prenumerera på ett nyhetsbrev för att få tips på innehåll varje månad.

Mest lästa artiklar

Föreningens smedja blev översvämmad
På handarbetssturné i Östergötland
De berättar sverigefinnarnas historia
De vill stoppa försäljning av unik gård
Har flyttat hem till byn
han skriver om

Senaste artiklar

Föreningens smedja blev översvämmad

De arkiverar för jämställd historisk skrivning

Han är Årets Arbetsmyra

De berättar sverigefinnarnas historia

Fotobok om Älvdalen kan vinna fint pris

Exempel på inlägg i sociala medier under 2024.

Följ oss i sociala media:

www.facebook.com/sverigeshembygdsforbund

www.instagram.com/sverigeshembygdsforbund

www.linkedin.com/company/sveriges-hembygdsforbund

www.youtube.com/sverigeshembygd

Myssjö-Ovikens hembygdsförening i Jämtland.

STRATEGIN MÅL 2:

Vi ska vara en aktiv och synlig folkrörelse, med många medlemmar som är aktiva lokalt och därmed goda ambassadörer för hela hembygdsrörelsen.

Hembygdsrörelsen är Sveriges största kulturorganisation sett till geografisk spridning, antal aktiviteter och gräsrotsengagemang. Nationellt arbetar riksförbundet för att lyfta hembygdsföreningarnas betydelse för de nationella miljö kvalitetsmålen, de kulturpolitiska målen och kulturmiljömålen – mål som samtliga beslutats av riksdagen och som sedan ligger till grund för myndigheternas bidragsgivning och uppföljning. Årsstatistiken gällande antal aktiviteter, antal besökare och antalet ideella arbetstimmar är här mycket värdefull.

Antal medlemmar (föregående år inom parentes)

- 1933 fullvärdiga medlemsföreningar (1 936)
- 103 stödjande föreningar (105)
- 368 561 medlemmar i fullvärdiga medlemsföreningar (378 653)
- 141 (138) föreningar har färre än 39 medlemmar och betalar minimiavgift 500 kr/år.

Antalet föreningar med fler än 1 000 medlemmar är 10 (10). Förutsatt att stödjande föreningar har i genomsnitt lika många medlemmar som en fullvärdig medlemsförening blir totalen strax under 400 000 medlemskap.

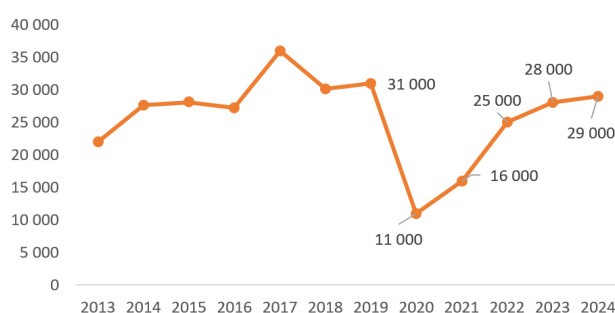
Ideell tid, besökare och aktiviteter

Statistiken för 2024 visar på fortsatt återhämtning efter pandemin men föreningarna har ännu inte uppnått

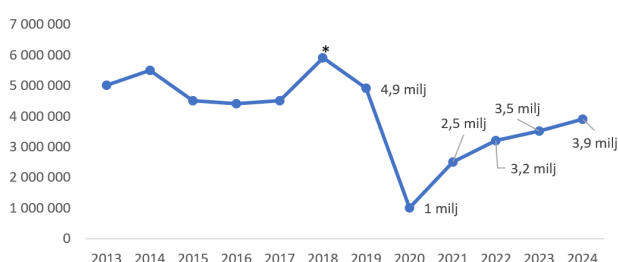
samma nivåer som 2019 när det gäller besöksantal och ideell tid.

- Den ideella tiden i föreningarna uppgick till 3,2 miljoner timmar (3,1)
- Antalet besökare uppskattas till runt 3,9 miljoner (3,5)

Evenemang och aktiviteter öppna för allmänheten

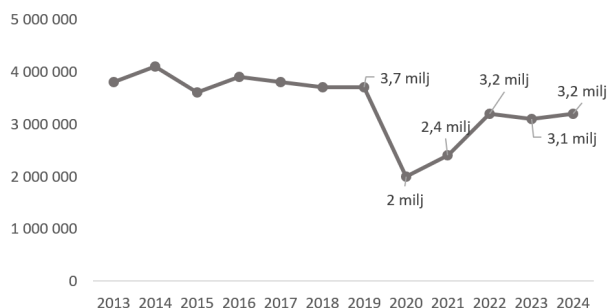

Besökare vid öppna evenemang och aktiviteter

* Osäkerhet kring siffran för antalet evenemang och aktiviteter 2018.

Ideellt arbetad tid i föreningen

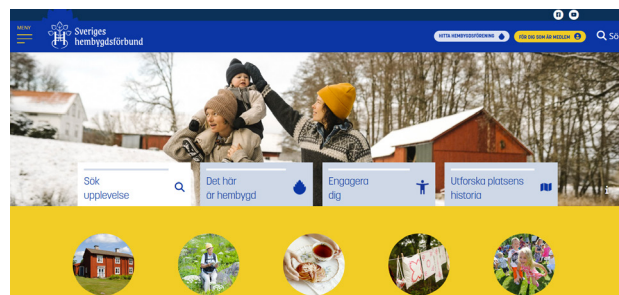

- Antalet aktiviteter öppna för allmänheten uppgick till 29 000 (28 000)
- Antalet aktiviteter för barn och ungdomar uppgick till 5 900 (4 800) med 242 000 deltagare (235 000).

Hembygdsportalen

Hembygdsportalen erbjuder stöd till föreningarnas information om verksamheten och marknadsföring av aktiviteter och besöksmål. Den är också ett stöd för publicering av kulturarvsinformation, samlingsförvaltning och lagring. Under 2024 har det tillkommit stöd för import av data från andra databaser, ett arbete som delvis finansierats genom ett samarbete med Medelpads Hembygdsförbund. Det finns nu även funktion för export av data i portalen. Arbetet har utförts för att öka säkerheten kring plattformen för att förhindra intrång vilket kommer att leda till större krav när användarna loggar in i systemet. Under året fick SHF betala ersättning för upphovsrättsintrång när några föreningar publicerat bilder på sina sidor utan tillstånd. Med stöd av avtalet mellan föreningar och SHF har förbundet i sin tur skickat betalningskrav till de föreningar som publicerat bilderna.

Intresset för portalen har fortsatt öka även under 2024. Antalet sidvisningar i hela portalen ökade med cirka 5 procent från 2023, från cirka 10,1 miljoner till

Hembygdsportalen, www.hembygd.se

10,6 miljoner. Antalet personer som besökt hembygd.se under året var drygt 2 miljoner.

Vid årsskiftet hade 1 235 (1 188) föreningar publicerat egna hemsidor i portalen. Det totala antalet användare (administratörer och redaktörer) uppgår nu till 2 601 (2 047). Portalen rymmer 922 943 (829 451) bilder, 209 887 (195 938) filer och 311 548 (311 036) personer. Det totala antalet sidor i portalen uppgår till 39 759 (37 010). Antalet publicerade aktiviteter på startsidan var 5 148 (5 026), vilket är 18 procent av de 29 000 aktiviteter som föreningarna uppgivit i statistiken för 2024.

Upphovsrättsavtal

Avtalet mellan STIM och SHF innebär att SHF ersätter STIM för föreningarnas musikanvändning under högtiderna valborg, nationaldagen, midsommar och adventsfiranden. Avtalet är alltså en förmån som främjar föreningarnas aktiviteter för allmänheten.

Kulturarvet som besöksmål

Under 2024 utlyste Tillväxtverket bidrag som syftade till att följa upp resultat och effekter av projekt som genomförts för att främja platsutveckling och SHF fick då möjlighet att utvärdera *Kulturarvet som besöksmål* med fokus på de fem regioner som genomfört konsultledd utbildning för totalt 60 föreningar. Utvärderingen genomfördes på kort tid, i huvudsak under perioden augusti

Erik Arrhén, Region Dalarna intervjuades om Sveriges hembygdsförbunds satsning Kulturarvet som besöksmål. Se filmen på förbundets Youtube-kanal: www.youtube.com/sverigeshembygd

till oktober, och innehöll intervjuer och fokusgrupp-samtal och workshops med företrädare för regioner, destinationsorganisationer och hembygdsförbund i regionerna Dalarna, Västra Götaland, Jönköping och Stockholm. Västmanland Hembygdsförbund och fornminnesförening, som tidigare medverkat i satsningen valde att avstå. Där gjordes därför enbart intervjuer med de föreningar som deltagit.

Sammantaget visade utvärderingen att satsningen bidragit till såväl utvecklade som nya aktiviteter i flertalet föreningar som medverkat. Man hade lockat fler besökare och även fått fler medlemmar. Som en avslutande aktivitet samlades företrädare för regionerna till ett möte för erfarenhetsutbyte och diskussion om utveckling framåt. På mötet medverkade även delar av den nationella samverkansgruppen med Sveriges kommuner och regioner (SKR), Tillväxtverket, Sveriges museer, Riksantikvarieämbetet och Statens fastighetsverk. Utvärderingen ledde fram till en film om *Kulturarvet som besöksmål* som producerades av SHF:s kansli. Filmen finns att se på förbundets Youtube-kanal.

Utöver arbetet med utvärdering har förbundet erbjudit webinarier och studiehandledningen Idéresan till föreningar som velat utveckla sin besöksverksamhet. Förbundet har också deltagit på nätverksträffar för aktörer i besöksnäringen i regi av Tillväxtverket och Visit Sweden.

Samarbete om pilgrimsleder

SHF har under året fört samtal med organisationen Pilgrim i Sverige och deltog på deras konferens i Linköping i november. Pilgrim i Sverige har intresse av samverkan med SHF om en satsning på enklare boenden längs med lederna och eventuellt kan ett projekt genomföras med start under 2025, en satsning som faller väl in under *Kulturarvet som besöksmål*.

Samarbete om måltidsturism

SHF har under 2024 även samarbetat med Hushållningssällskapet om projektet Hembygdens smaker som riktat uppmärksamheten mot traditionell matkultur i Sverige. Samarbetet har bestått i kommunikation och webinarier samt en receptbok. Förhoppningar finns om ett fortsatt samarbete med fokus på måltidsturism vilket även det blir en del av *Kulturarvet som besöksmål* om medel beviljas.

Frågan om Swish-avtal

Förbundet hade under våren samtal med Swedbank för att gå vidare med riksstämmans uppdrag att nå en överenskommelse med en bank om Swish-tjänster i syfte att sänka kostnaderna för medlemsföreningarna. Samtalen var resultatlösa och styrelsen konstaterar att det inte går att uppfylla det beslut om riksstämman fattade 2023.

Digitala seminarier

SHF arrangerade 16 (48) webbseminarier vid 31 tillfällen (48) under 2024 som lockade totalt 2 594 (3 131) att anmäla sig (inklusive icke-medlemmar). Minskningen av antalet seminarier ska ses i ljuset av att förbundet under 2024 inte haft tillgång till några extra resurser, så som var fallet perioden 2021–2023 då Kulturrådet beviljade krisstöd till verksamheten till följd av pandemin. Men vi kan också konstatera att efterfrågan på webinarier har minskat i takt med att föreningslivet återgått till det normala.

Seminarierna har ett skiftande innehåll. Vissa vänder sig till användare av Hembygdsportalen eller till de som vill utforska möjligheterna med film och foto. Dessa seminarier är endast öppna för medlemmar och produceras helt av kansliet. Andra seminarier som tar upp breda ämnen kring lokalhistorisk forskning och bevarande har haft externa föredragshållare, varit öppna för alla som är intresserade och lockat ett stort antal deltagare. Se vidare under strategins mål 4.

Exempel på öppna webinarier under 2024. Alla är inspelade och kan ses om man är medlem på www.hembygd.se/inspelade-webbinarier.

Samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan

Hembygdsrörelsens gemensamma ändamål att förmedla kunskap och känsla för kulturarvet gör rörelsen till en av Sveriges största och viktigaste bildningsverksamheter. En stor andel aktiviteter görs i egen regi men samarbetet med studieförbund är också omfattande på många håll. Samarbetet är viktigt för att SHF:s olika satsningar ska få långsiktig verkan. Det gäller både det fortsatta arbetet med Heimbygdametoden och besöksutveckling genom *Kulturarvet som besöksmål*.

SHF har samverkansavtal med Studieförbundet Vuxenskolan som för 2024 redovisar en minskning av studiecirkelverksamheten med 10 procent från 2023. Antalet deltagare i studiecirkelarna var 5718 (6306), en liten minskning även där. De mest populära cirkelarna handlade om historia, hantverk och handarbete.

Antalet deltagare i kulturarrangemang inom samarbetet uppgick till 269 080 st.

Med anledning av att statsanslaget till folkbildningen skurits ned har riksförbundet under året deltagit i flera partssamtal med Vuxenskolan centralt tillsammans med tre av studieförbundets största medlemsorganisationer. Syftet har varit att vidareutveckla samarbetet centralt med Vuxenskolan, som utan konkurrens är det studieförbund som de flesta hembygdsföreningar samarbetar med lokalt och regionalt.

Heimbygdametoden

Heimbygdametoden är en metod för föreningsutveckling som utvecklats av Heimbygda, det regionala hembygdsförbundet i Jämtlands län, på uppdrag av riksförbundet. Studiematerialet består av en handledning samt ett antal filmer. Från 2024 kan riksförbundet inte avsätta resurser för handledning. Heimbygda har då sökt medel för att driva en nationell satsning vidare i egen regi och samverkar här med Vuxenskolan.

Blidö sockens hembygdsförening som blev utsedd till Årets hembygdsförening.

STRATEGIN MÅL 3:

Som medlem ska man känna sig delaktig i organisationen lokalt, regionalt och nationellt. Upplevelsen av hembygdsrörelsens gemensamma värden och vi-känslan ska öka.

Hembygdsrörelsens många föreningar, regionala förbund och riksförbund binds samman av ett gemensamt ändamål att tillvarata och sprida kunskap om kulturarvet och kulturmiljöns värden. Verksamheten bärs upp av ideellt engagemang. Folkrörelsens fokus på det lokala, på föreningens egen hembygd, medför särskilda utmaningar när man vill kommunicera gemensamma värden och uppnå vi-känsla. De regionala förbunden har här en nyckelroll i att samla föreningar till möten och diskussioner om gemensamma frågor för Sveriges hembygdsförbund.

Efter riksstämmans beslut om strategiska mål för organisationen har riksförbundet försökt lägga särskilt fokus på strategins mål 3 eftersom en ökad vi-känsla uppfattas som en förutsättning för att stärka organisationen som helhet, bl.a. för att nå en bättre samordning mellan riks och de regionala förbunden gällande den verksamhet som syftar till att tillmötesgå föreningarnas behov och efterfrågan. Frågan om medlemsavgiften har också lyft frågor om organisationens uppbyggnad och medlemskapet, där man kan göra olika tolkningar och hitta stöd för detta i förbundets stadgar.

Organisationsöversyn

Det som beskrivs ovan är viktiga skäl till styrelsens förslag till riksstämman att genomföra en översyn

av organisationen. Riksstämman tillmötesgick också styrelsens förslag att återföra 3 miljoner kronor som förbundet överfört till Hembygdsfonden till fritt eget kapital för att dels finansiera arbetet med en organisationsöversyn, dels för att täcka underskott under 2025 års verksamhet i väntan på en högre medlemsavgift 2026.

Verksamhetsforum

Verksamhetsforum för riks- och regionala förbund hölls i Järfälla i september och blev en uppstart för organisationsöversynen. I rundabordsamtal diskuterades verksamhetsutveckling och det lokala perspektivet, varumärke och identitet samt organisationens uppbyggnad och demokratiska processer.

Förstärkning av kansliet

Då organisationsöversynen kräver resurser från kansliet vid sidan av ordinarie löpande verksamhet anställdes i november en projektledare för att hålla i processen under 2025 fram till riksstämman 2026, då riksförbundet avser att presentera förslag till beslut.

Mikael Morberg, projektledare för SHF:s organisationsöversyn.

Enkätundersökning om föreningarnas kännedom om organisationen

Den årliga enkäten rörande ideell tid, antal besökare och antal aktiviteter innehöll också frågor om föreningarnas kännedom och värdering av riksförbundet och de regionala förbunden. Svartalternativen var 1-10 där 1 var mycket dåligt och 10 var mycket bra. Kommentarererna nedan har sammanfattats med hjälp av AI.

Den årliga enkäten rörande ideell tid, antal besökare och antal aktiviteter innehöll också frågor om föreningarnas kännedom och värdering av riksförbundet och de regionala förbunden.

Fråga 1: Hur väl känner du till ditt regionala förbunds verksamhet?

De som kommenterat sitt regionala förbunds verksamhet ger överlag en positiv men något blandad bild. En återkommande

åsikt är att förbundet gör ett bra och värdefullt arbete, men vissa upplever att det är svårt att hinna engagera sig på regional nivå. Enstaka röster beskriver kommunikationen som rörig och svår att följa, medan andra

efterlyser mer kontakt och synlighet från förbundet. Några nybildade styrelser uttrycker att de ännu inte hunnit sätta sig in i verksamheten.

Betyg: 6,6 (genomsnitt). Svartalternativ 1-10.

Fråga 2: Hur väl känner du till riksförbundets verksamhet?

Kommentarerna om riksförbundets verksamhet visar på en blandning av engagemang och distans. Många upplever att de får viss information via nyhetsbrev och

digitala utskick, men det finns en känsla av att riksförbundet har blivit mindre närvarande i takt med att kommunikationen blivit alltmer digital. Samtidigt uppskattar flera de webinarier och Zoom-möten som erbjuds, vilket tyder på att digitala

kanaler både skapar möjligheter och utmaningar. Överlag verkar intresset finnas, men det kan krävas tydligare och mer engagerande kommunikation för att nå ut bättre.

Betyg: 5,4 (genomsnitt). Svartalternativ 1-10.

Fråga 3: Hur väl tycker du att Sveriges hembygdsförbunds organisation fungerar?

Kommentarerna om Sveriges hembygdsförbunds organisation visar en spridd bild där många saknar insikt i hur organisationen fungerar. Ett stort antal svarar "vet ej" eller uttrycker att de inte har tillräcklig kännedom för att ge en bedömning, vilket kan tyda på att organisationens arbete inte är tillräckligt synligt eller tydligt kommunicerat utåt. Bland de som faktiskt har en åsikt verkar

nöjdheten generellt vara större än missnöjet, men det finns också flera som lyfter viktiga utmaningar.

Några svarar att de är nöjda med hur det fungerar idag, medan andra betonar att det finns stora utmaningar för hembygdsrörelsen, framför allt kring medlemsrekrytering, ekonomiska svårigheter och underhåll av hembygdsgrändar. Dessa problem verkar många föreningar känna av och efterlyser mer stöd och samordning. En enstaka kommentar pekar också på att det behövs starkare

påverkansarbete mot kommuner för att skapa bättre förutsättningar för föreningarna. Sammanfattningsvis kan man säga att missnöjet inte är utbrett, men det finns en viss osäkerhet kring organisationens roll och en önskan om att det stöd som ges ska vara mer tydligt och anpassat till föreningarnas verkliga behov. De som är aktiva i hembygdsarbetet ser både värdet av organisationen och de svårigheter som föreningarna står inför.

Betyg: 6,3 (genomsnitt). Svartalternativ 1-10.

Medlemssystem

Frågan om ett gemensamt medlemssystem för hela organisationen utreddes av riksförbundet under 2023 och redovisades till riksstämman 2024. Utredningen visade att det saknades en tydlig efterfrågan från lokala föreningar och ekonomiska förutsättningar både för investering och löpande kostnader. Eftersom frågan om ett gemensamt system ses som ett viktigt stöd för uppfyllande av strategins mål 3, valde kansliet att ändå fortsätta diskussionerna med en leverantör av medlems-system för att undersöka möjligheterna att upphandla ett gemensamt system i flera steg som först kunde tillgodose ett gemensamt system för riksförbundet och de regionala förbund som var intresserade av att erbjuda detta för sina föreningar. De regionala förbunden fick en presentation av en systemlösning och mötet följdes upp med ytterligare möte för diskussion om vilka regionala förbund som var intresserade av att gå vidare. Förbundsstyrelsen bildade sedan en arbetsgrupp för vidare arbete och kontakter med leverantören, ett arbete som väntas pågå under 2025.

Kommunikation

Kansliet arbetar löpande med information via månatligt nyhetsbrev, hemsidan och sociala medier, där förbundet finns på Facebook, Instagram, LinkedIn och Youtube. Ett brev från generalsekreteraren skickas också till ordförande i lokala föreningar. Brevet går för kännedom till de regionala förbunden och styrelsen. Kommunikation med medlemmar sker också via mejl och telefon till kansliet och i den support som ges i arbetet med Hembygdsportalen.

Rådgivning

Kansliet har bidragit med rådgivning till föreningar i olika frågor som föreningsformalia, upphovsrätt, finansiering, digitalisering, fastighetsförvaltning, kulturmiljövård och arbete med samlingar. Frågor som bedömts kräva juridisk kompetens har förmedlats till förbundets samarbetspartner Hushållningssällskapet Juridik AB.

FOTO: MICHAEL JOHANSSON

Högsby sockens hembygdsförening i Kalmar län.

Slätter i Häggums hembygdsförening i Västergötland. Foto: Ida Lundell.

STRATEGIN MÅL 4:

Vi ska aktivt och gemensamt bidra till en hållbar samhällsutveckling genom att tillvarata och förmedla äldre kunskaper.

Riksförbundet bidrar till uppfyllande av det strategiska målet genom att ge stöd till tillvaratagande och förmedling av föreningarnas kulturarv och genom att vi i vår företrädande roll försöker uppmärksamma samhället på kulturarvens och kulturmiljöernas värden, dels i vår externa kommunikation samt i remissyttranden och andra kontakter med beslutsfattare.

Arbetet med Hembygdsportalen och Kulturarvet som besöksmål som beskrivs under strategins mål 2, stödjer även mål 4 genom att dessa verksamheter syftar till att stödja föreningarnas förmedling av kunskap om kulturarvet till allmänheten. Här beskrivs främst aktiviteter där riksförbundet själv agerat till stöd för mål 4, ett mål som betonar SHF:s ändamål.

Stöd till förmedling av äldre kunskaper

Lokalhistoriska arbetsgruppen

Lokalhistorisk forskning är en viktig grund för föreningarnas arbete. Riksförbundet har därför en lokalhistorisk arbetsgrupp som bland annat diskuterar lämpliga föreläsningar för medlemmar och arrangerar lokalhistoriska konferenser. Vid den digitala konferens som hölls i november, som uppmärksammade årets pristagare av Årets hembygdsbok, bjöds en representant från Linköpings universitet in för att berätta om Centrum för lokalhistorisk forskning. Ett

seminarium under våren behandlade temat socknar, kyrkoarkiven och de svagaste i samhället.

Förbundet kunde också erbjuda två seminarier om torp, med medverkan av experter från Linköpings universitet och Riksarkivet. De många anmällda visar att ämnet intresserar medlemmarna, något som också resulterade i en ökad försäljning av SHF:s bok om torp. Samtliga seminarierna är inspelade och går att ta del av i efterhand på hemsidan.

Insatser för bevarande och förvaltning

Stöd för arkiv och samlingar

Förbundet erbjuder handledningar för arkiv och föremålssamlingar. Handledningarna kan laddas ned från hemsidan och det är även möjligt att

Anders Wästfelt, professor på Stockholms universitet, höll det öppna webinariet "Stora jordbruksredskap".

beställa som "print on demand" om man föredrar en trycksak. Hembygdsportalen ger sedan 2023 stöd för digital samlingsförvaltning (se vidare under mål 2).

Med anledning av att hembygdsrörelsen har många äldre och stora jordbruksföremål i sina samlingar anordnades under våren ett webinarium om stora jordbruksredskap och maskiner som museiföremål. Föredragshållaren var en professor på Stockholms universitet och ledamot i Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien.

Hembygdsförsäkringen

Hembygdsförsäkringen är ett rikstäckande gruppavtal med Länsförsäkringar Halland där förbundet betalar premien för grundförsäkring för alla medlemsföreningar. Med stöd av medlemskapet kan föreningar därtill teckna egendomsförsäkring för byggnader och lösöre. Stor viktig läggs vid skadeförebyggande arbete eftersom skador bidrar till dyrare premie för alla som omfattas av försäkringen, men även för att detta syftar till kulturarvsbevarande. Föreningar som genomför skadeförebyggande åtgärder får en lägre försäkringspremie. De kan också få investeringsbidrag för åtgärderna, t ex för att täcka kostnader för vattenfelsbrytare, inbrottslarm m.m.

(Föregående år inom parentes): Totalt utbetalades 113 tkr (116) i investeringsbidrag under 2024. För 2024 redovisas 83 (52) anmälda skador till ett totalt skadebelopp om 5,3 mkr (4,7) varav 2,8 mkr (3,5) var ersättning för en större brandskada. Då skadeersättningen närmar sig 60 procent av inbetald premie och inte fastställs förrän 1 april, är det ännu oklart om återbäring kommer att lämnas för skadeåret 2024.

Försäkringskansliet har arbetat aktivt med informations- och utbildningsinsatser och genomfört två webinarier samt regionala besiktningskonferenser i Skåne, Västerbotten, Norrbotten och Gästrik-Hälsinge.

Till Hembygdsförsäkringen är ett försäkringsråd knutet som följer upp arbetet och stödjer utvecklingen. Förbundet träffar också LF Halland två gånger per år för frågor kopplade till avtalet.

SHF lyckades under året få tillstånd en omprövning av Skatteverkets beslut att beskatta 2019 års återbäring från försäkringsavtalet. Dåvarande försäkringsavtal tillämpade begreppet bonus vilket i efterhand framstår som ett olyckligt ordval när det egentligen avsåg en återbäring efter ett år med en låg nivå av utbetalda skadeersättningsbelopp. Omprövningen

resulterade i att Skatteverket ändrade beskattningen för 2019 och återbetalade pengar till förbundet.

Arbete för natur- och kulturlandskapens värden

SHF strävar efter att ta ett helhetsansvar som kulturmiljöorganisation och arbetar både med frågor som rör hembygdsrörelsens enskilda intresse, det vill säga de miljöer som föreningarna själva förvaltar, och det allmänna intresset – kulturlandskapet i stort. SHF har organisationsstöd både för arbetet med miljö kvalitetsmålen och för arbetet med de nationella kulturmiljömålen. Statsbidraget utgör en betydande del av SHF:s grundfinansiering och påverkar därmed förbundets verksamhet och prioriteringar. Vägledande för arbetet är policyprogrammet Hållbara landskap – Sveriges hembygdsförbunds program för en hållbar utveckling av natur- och kulturlandskapet.

Hållbara landskap har en viktig utgångspunkt i den europeiska landskapskonventionen och SHF vill främja utveckling där fler föreningar söker en aktiv roll i att påverka hembygdens kulturmiljöer. Det kan man göra genom att aktivt söka information om planerade byggprojekt och reagera då viktiga kulturmiljövärden riskerar att gå förlorade till följd av exploatering eller olika miljöåtgärder. SHF har sedan hösten 2021 hållit en seminarieriserie på temat Hållbara landskap. SHF:s inställning är att hembygdsrörelsens föreningar, som en del av Sveriges största kulturmiljöorganisation, företräder det allmänna intresset i enlighet med Miljöbalkens bestämmelser. Föreningar som nekas denna rätt bör därför överklaga besluten.

SHF blev under året inbjudna till ett rundabordssamtal på Kungliga Skogs- och

Lantbruksakademien för att diskutera värdet av att tillgängliggöra Nordiska museets jordbruksmuseums samlingar. Samlingen är inte tillgänglig varken för allmänheten eller för forskare men är viktig som referenssamling. SHF ser att det skulle vara av stort värde för hembygdsföreningarna i sin samlingsförvaltning att kunna ta del av samlingen men också för att lyfta värdet av att bruka jorden och lära av historien när vi behöver ställa om för att rädda klimatet.

Eftersom vi ingår i EU påverkas vi av vad som händer i Europa och därför behöver vi även samverka med organisationer som arbetar mot samma mål. Vi är av det skälet medlemmar i Europa Nostra Sverige, som deltar i internationella sammanhang och anordnar konferenser om

Programmet finns att läsa och ladda ner på www.hembygd.se/hallbaralandskap

Europas kulturarv. Under årsmötet lyftes vad som händer med kulturarv under krig och på höstens konferens de samiska museernas förutsättningar i Sverige och våra nordiska länder. Europa Nostra har även en lista för de mest hotade kulturarven som kan fungera som påtryckande när länderna i sig själv inte tar hänsyn till kulturmiljövärden.

Det bebyggda landskapet

I arbetet med miljö kvalitetsmålet Goda bebyggda landskap samverkar vi med Svenska byggnadsvårdsföreningen och har under året deltagit i Byggnadsvårdens konvent och på informationsmöten om 50-års jubileet för Europeiska byggnadsvårdsåret 1975. SHF har gjort planer för hur de regionala och lokala särdragen kan uppmärksammas under jubileumsåret genom föreläsningar under 2025. SHF ingår i Hantverkslaboratoriets verksamhetsråd där vi har möjlighet att göra inspel på de planer de har för utbildningar och ta del av den nya forskning som gjort inom områdena byggnadsvård, trädgård och landskap.

I referensgruppen för Riksantikvarieämbetets bebyggelseinformationsprojekt har vi framfört vikten av att synliggöra även de allmänna intressen som finns för kulturmiljöer. I länsstyrelsernas Nätverket för utmärkning och undanförel av kulturegendom har vi lyft vikten av att en mångfald av kulturmiljöer, däribland profana och rurala miljöer bör finnas med i utmärkningen och som resurs vid undanförel. Under sommaren deltog SHF i den nordiska konferensen Cultural Heritage and Cultural Resilience som bl.a. uppmärksammade hur strategisk krigsförel kan inrikta sig på att förstöra kulturarv.

Kyrkomiljöerna

Hembygdsrörelsen har ett stort engagemang kring kyrkomiljöer och historien som är kopplat till dessa. Därför finns representanter både från styrelsen och kansliet i styrelsen för

Sockenkyrkonätverket, vars ändamål är att genom kunskapsspridning och opinionsbildning verka för sockenkyrkornas bevarande. Under hösten anordnades ett seminarium i samarbete med Sveriges släktforskarförbund om kyrkogårdarnas värden och gravstensdokumentation. Som föreläsare medverkade bland andra en representant från Riksantikvarieämbetet.

Skogslandskapet

Inom arbetet med miljö kvalitetsmålet Levande skogar ingår SHF i Programrådet för nationella skogsprogrammet och deltog på konferensen för programmet under hösten, där vi fick ta del av det senaste inom skogspolitiken. SHF har också besvarat Skogsstyrelsens remiss av förslag till ny modell för skoglig planering.

För att följa arbetet med bevarande av kulturvärden i skogslandskapet och påverka riktningen i samverkan med andra myndigheter och organisationer ingår vi även i Skogsstyrelsens nationella sektorsråd för skogliga frågor. Där värnar vi den brukade skogens historia, de biologiska värden som den genererat och de kulturlämningar som finns i skogen. Vi har haft en sektordialog med Skogsstyrelsen där vi lyft för rörelsen aktuella frågor. Vi har ingått i en referensgrupp för de faktablad som Skogsstyrelsen ger ut till skogsbrukare med Målbilder för god miljöhänsyn när det gäller kulturmiljön. Det senaste arbetet har varit att ta fram rekommendationer för att bevara lämningar efter översilningsängar.

Eftersom tjära är en produkt som idag är en bristvara och behövs i byggnadsvården för att bevara äldre byggnadstraditioner ingår SHF i Nordic Tar Network. Tillsammans med Naturvårdsverket arbetar Skogsstyrelsen med regeringsuppdrag att utveckla digitala kunskapsunderlag om skogens natur- och kulturmiljövärden (DVIS). Här testas moderna metoder för att inventera skogen på

Ett öppet webinarium 13 november 2024 om de kulturhistoriska värdena på våra kyrkogårdar. Deltog gjorde föreläsare från Riksantikvarieämbetet och Fredrikssons arkitektkontor AB, samt arrangörerna Sveriges hembygdsförbund och Svenska släktforskarförbundet.

lämningar med digitala verktyg. Även här ingår vi i uppdragets referensgrupp och hembygdsrörelsen kan få en viktig roll för att kvalitetsgranska objekten som hittats digitalt och därigenom vara en del i att förbättra tekniken.

Sjö- och vattenlandskapet

I arbetet med miljökvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag har vi lämnat remissyttrande gällande nya förutsättningar för vattenkraftens omprövningar och där efterlyst en bredare debatt om vattenkraften, där kultur- och rekreationsvärden samt översvämningsrisker och beredskapsfunktioner finns med. Vi har också yttrat oss om Havs- och vattenmyndighetens ändring av havsplaner gällande vindkraft och länsstyrelsernas bevarandeplan för Vättern. Vi ingår i Vattenkraftens miljöfonds samverkansgrupp och har där bl.a. pekat på de regionala skillnaderna i synen på miljökvalitetsnormerna, där hembygdsrörelsen kan göra skilda värderingar av behov av åtgärder i olika delar av landet.

SHF ingår även i den regionala Samverkansgrupp NAP Miljöanpassad vattenkraft för att få en inblick i hur samverkan på den nivån går till. Att följa myndigheterna på nära håll behövs för att kunna göra sig en bild av hur EU:s vattendirektiv påverkar den lokala miljön.

Odlingslandskapet

I arbetet med miljökvalitetsmålet Ett levande odlingslandskap ingår vi med en mängd olika organisationer och myndigheter i Programrådet för traditionell kunskap. När Sametinget fick ett förlängt regeringsuppdrag att arbeta med konventionen om biologisk mångfalds artiklar som berör traditionell kunskap, har SHF fortsatt att ingå i dess programråd. Uppdraget delas med Centrum för biologisk mångfald på Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU. Under året bidrog vi med inspel inför det

internationella mötet COP16 med vilka frågor i arbetsprogrammet som bör vara prioriterade för Sveriges del. Det här är ett viktigt nätverk för SHF eftersom vi både får en närmare kontakt med de samiska organisationerna och myndigheterna samt de organisationer som arbetar med de blå näringarna.

SHF ingår i nätverket Naturens år som Centrum för naturvägledning på SLU är sammankallande för. Tillsammans med andra miljöorganisationer och myndigheter diskuteras här vikten av att värna de biologiska värden. Där fungerar SHF som en brygga mellan det skyddade och brukande landskapet, genom att tala om att ta avstamp i det historiska odlingslandskapet vilket hade höga naturvärden just eftersom det brukades. Under året har vi diskuterat hur den biologiska mångfalden kan uppmärksammas i det gemensamt planerade "Naturlyftet".

Vindkraftsutbyggnad och det lokala inflytandet

Under hösten blev SHF kontaktade av ett företag som frågade om vi ville ingå i en ansökan till Vinnova om medel till ett projekt som handlar om samråd med lokalsamhället vid planering av större infrastruktur i landskapet med inriktning på vindkraftsetablering. Företaget saknade det historiska perspektivet på landskapet i diskussioner om vindkraft och ville ha vår medverkan i en förstudie. Ansökan gick igenom och projektarbetet påbörjades redan i november. SHF ingår i projektgruppen och ser nyttan med att hitta metoder för att få till en tidig dialog med lokalbefolkningen så att denna kan få rådighet över sin närmiljö.

Ortnamnsrådet

SHF är representerat i Ortnamnsrådet, en instans inom Lantmäteriet. Vi värnar här ortnamnen som immateriellt kulturarv kopplat till det historiska landskapet och den lokala identiteten. Ortnamnen är skyddade av Kulturmiljölagen.

Möte inom projektet kring samråd vid planering av större infrastruktur i lokalsamhället. Högst upp till vänster: Sveriges hembygdsförbunds kulturarvsstrateg Helena Rosenberg.

Slutord

Vi kan glädja oss åt att föreningarna är på god väg tillbaka efter flera tuffa år. Antalet aktiviteter, besökare och ideella arbetstimmar pekar i rätt riktning. Det är en bekräftelse på att hembygdsrörelsen fortsätter att vara en omistlig kraft i samhället och kulturlivet.

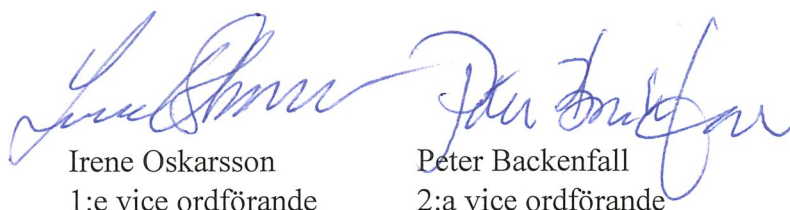
För riksförbundet blev 2024 en landning i normalitet efter fyra år präglade av pandemins påverkan. Ett litet och slimmat kansli har visat värdet av erfarenhet och kunskap och åstadkommit en engagerad och kreativ miljö där alla bidrar till utveckling av verksamheten. De extra krispengarna under 2021–23 gav värdefulla impulser framåt, även efter att pengarna tagit slut. De ekonomiska förutsättningarna är till följd av inflation och sänkta statsbidrag dock sämre än före pandemin. När ekonomin förbättras från 2026 tack vare en höjd medlemsavgift, är det viktigt att göra kloka prioriteringar i verksamheten. Här blir resultaten av organisationsöversynen intressanta att ta del av. Medlemsnytta ska vara vägledande i en medlemsorganisation. I vilken utsträckning det innebär att riksförbundet satsar på fler serviceförmåner för föreningar eller ytterligare resurser för arbetet med att påverka samhället, är en avvägning som Sveriges hembygdsförbund som helhet behöver enas om.

Styrelsen för Sveriges hembygdsförbund

Stockholm, februari 2025

Anna-Karin Andersson
Förbundsordförande

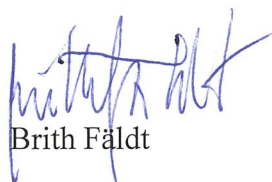

Irene Oskarsson
1:e vice ordförande

Peter Backenfall
2:a vice ordförande

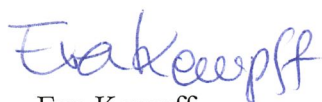
Anita Lundin

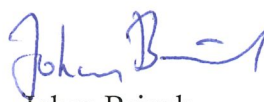
Brith Fäldt

Erik Åström

Eva Kempff

Johan Brinck

Lars-Inge Stomberg

Peter Olausson

Trine Amundsen

Jan Nordwall
Generalsekreterare

Karl Petersen
Förtroenderevisor

Årsredovisning
för
Sveriges hembygdsförbund
802006-2181

Räkenskapsåret
2024

Styrelsen för Sveriges hembygdsförbund får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2024.

Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Allmänt om verksamheten

Sveriges Hembygdsförbunds ändamål och organisation

Sveriges Hembygdsförbund, SHF, är ett politiskt och religiöst obundet riksförbund med ändamål att fördjupa och förmedla kunskap om hembygdens kultur- och naturarv, att skydda kulturarvet vid planering och förändring av samhället samt att göra kulturarvet tillgängligt för alla människor. SHF:s uppdrag är att med visionen om en levande hembygd öppen för alla som ledstjärna och av riksstämman beslutade strategiska mål för perioden 2023 - 2030, samla, stödja och företräda medlemmarnas intressen nationellt. Föreningens säte är i Stockholm.

SHF ansluter 26 regionala hembygdsförbund och 2 036 (2 041) lokala föreningar, varav 1 933 (1 936) är fullvärdiga medlemsföreningar med totalt 368 561 (378 653) medlemmar. 103 (105) föreningar är stödjande och redovisar inte medlemsantal. Årsavgiften till riksförbundet för medlemmar i fullvärdiga medlemsföreningar är 13 kr och debiteras föreningen. Då viktiga serviceförmåner som hemsida och grundförsäkring vänder sig till föreningen och inte till enskilda medlemmar, är 500 kr det lägsta belopp som måste betalas för anslutna föreningar oavsett medlemsantal. Stödjande medlemsföreningar betalar 2 500 i föreningsavgift.

Främjande av ändamålet

Nationellt arbete

Riksförbundet företräder hembygdsrörelsens intressen i kulturarvs- och kulturmiljöfrågor i det nationella arbetet gentemot statliga myndigheter, regering och riksdag. SHF:s ändamål förutsätter ett tvärssektoriellt arbete, vilket betyder att vi behöver bevaka kulturpolitik, miljöpolitik, landsbygdspolitik, näringspolitik, politiken för det civila samhället samt folkbildningspolitiken. Vi behöver även ha kunskap om viktiga samhällsförändringar på lokal och regional nivå för att förstå förutsättningar för det lokala och regionala arbetet inom organisationen. Arbetet innebär att löpande bevaka, analysera och vid behov försöka reagera på beslut som fattas av EU och av regering och riksdag och hur dessa beslut omsätts i olika myndighetsuppdrag. Förbundet vägleds här av övertygelsen om att kunskap om historia och kulturarv och ett traditionellt brukande av natur- och kulturlandskapet är en värdefull resurs för en hållbar samhällsutveckling.

Konkret innebär främjandet av ändamålet inom ovan beskrivna områden, att SHF löpande tar del av statliga skrivelser, lämnar yttrande på remisser och deltar i myndighetsdialoger och konsultativa möten med departement. Vi uppvaktar ansvariga politiker och för dialog med närstående organisationer inom området.

SHF:s årliga insamling av statistik för antalet besökare, öppna aktiviteter och ideell tid utgör ett viktigt underlag i påverkansarbetet. SHF är ansluten till flera paraplyorganisationer varav fyra särskilt bör nämnas: Genom Ideell arena får SHF tillgång till aktuell forskning i civilsamhällesfrågor, erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. Medlemskapet i Fremia är ett viktigt stöd i

arbetsgivarfrågor. Fremia företräder också sina medlemsorganisationer i civilsamhällesfrågor. Medlemskapet i Ideell kulturallians gör att vi kan agera tillsammans med andra ideella organisationer inom kultur- och folkbildningsområdet gentemot myndigheter och ansvariga politiker. Slutligen är organisationen Hela Sverige ska leva, som SHF en gång grundade, en samlande aktör för alla som berörs av politiken för landsbygder och glesbygder.

Kulturmiljöarbetet

Då de nationella målen för kulturmiljöpolitiken berör flera centrala myndigheter och landets länsstyrelser, arbetar riksförbundet brett med frågorna och med särskilt fokus på de fyra landskapstyper som ingår i SHF:s policyprogram för natur- och kulturlandskapet; odlingslandskapet, det bebyggda landskapet, skogslandskapet och sjöar och vattendrag. SHF:s policy är att genomgående hävda behov av helhetssyn, vikten av lokalt inflytande samt kulturmiljövårdens sociala betydelse för människors upplevelse och brukande av landskapet.

Under 2024 har vi ställt frågor om hur kulturmiljövårderna är tänkta att tas tillvara av de svenska politikerna inför valet till EU-parlamentet. Svaren har gjorts tillgängliga för allmänheten på vår hemsida. SHF har deltagit i möten med det nationella sektorsrådet för skogliga frågor. Vi har haft en sektordialog med Skogsstyrelsen där vi lyft för rörelsen aktuella frågor samt ingått i referensgruppen för Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens regeringsuppdrag att utveckla digitala kunskapsunderlag om skogens natur- och kulturmiljövården. När Sametinget fick ett förlängt regeringsuppdrag att arbeta med konventionen om biologisk mångfalds artiklar som berör traditionell kunskap, har SHF fortsatt att ingå i dess programråd. Vi bidrog här med inspel inför det internationella mötet COP16 med vilka frågor i arbetsprogrammet som bör vara prioriterade för Sveriges del. SHF ingår i nätverket Naturens år som leds av Sveriges lantbruksuniversitet och har under året diskuterat hur den biologiska mångfalden kan uppmärksammas i det gemensamt planerade "Naturlyftet". I arbetet med bebyggda landskap, har SHF under året deltagit i Byggnadsvårdens konvent och gjort planer för hur de regionala och lokala särdragen kan uppmärksammas under jubileumsåret för europeiska byggnadsvårdsåret 1975. Vi ingår fortsatt i referensgruppen för Riksantikvarieämbetets bebyggelseinformationsprojekt där vi framfört vikten av att synliggöra även de allmänna intressen som finns för kulturmiljöer.

Ideell fastighetsförvaltning

Under 2024 har frågor rörande ideella föreningars fastighetsförvaltning aktualiserats i samband med EU-direktiv rörande mobilitet och byggnaders energiprestanda samt uppdaterad vägledning om livsmedelshantering, något som har betydelse för föreningarnas försäljning av mat och bakverk. SHF har i dessa frågor samarbetat med andra lokalhållande organisationer och då lyckats få till ett undantag på krav på laddpunkter för fastigheter med parkeringsplatser som ägs och drivs av ideella föreningar.

Civilsamhällesfrågor

Som en av Sveriges största organisationer inom civilsamhället har SHF också bevakat och bidragit med perspektiv i frågan om de av riksdagen beslutade demokrativillkoren för statlig bidragsgivning. Villkoren implementeras nu i statlig myndighetsverksamhet genom förändringar av bidragsförordningar och väntas bli normerande även för kommunal och regional bidragsgivning.

SHF har under 2023 och 2024 ingått i Partsgemensamt forum, ett nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och civilsamhället, med uppgift att diskutera hur förutsättningarna för civilsamhället kan stärkas. Arbetet vilar på sex grundläggande principer för relationen mellan det offentliga och det civila samhället: självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet och insyn samt mångfald. Under året har diskussionen behandlat tre teman: nya strukturer och former för engagemang, strategisk samverkan samt finansiering.

Krisberedskap och skydd av kulturarv

Förbundet har under året deltagit i flera möten med myndigheter som behandlat frågor om civilt försvar och krisberedskap. Vi har deltagit i Riksantikvarieämbetets möten med myndigheter, museer och arkiv för diskussioner om skydd av kulturarv i händelse av krig. Vi har löpande deltagit i Länsstyrelsernas nätverksmöten för diskussion om utmärkning och undanförelse av kulturegendom i händelse av krig.

Andra remissyttranden 2024

Under 2024 har SHF lämnat yttrande på remitterade utredningsbetänkanden rörande folkbildningspolitiken, statsbidrag till regional kultur samt inskränkningar i upphovsrätten.

Stöd till föreningar och medlemmar

SHF:s nationella arbete sker utifrån allmänhetens och medlemmarnas intresse av att främja bevarande, användning och utveckling av kulturarv, kulturmiljöns värden och andra frågor som redovisas ovan, men kan också bidra till att försvara och i bästa fall stärka förutsättningarna för anslutna hembygds- och kulturarvsföreningar att verka lokalt. Därutöver erbjuder SHF stöd som riktar sig direkt till föreningarna och gruppen aktiva medlemmar. Här ingår bland annat tillgång till juridisk rådgivning genom vår samarbetspartner Hushållningssällskapet juridik AB.

Under 2024 har SHF hållit 16 webbseminarier om olika ämnen. Vi har förmedlat information genom månatliga nyhetsbrev, tidskriften Bygd och natur, förbundets hemsida, mejl till föreningarna samt inlägg i sociala medier. Särskilda informations- och utbildningsinsatser har gjorts rörande besöksnäring, samlingsförvaltning, digitalisering, begravningsplatsernas kulturarv och inventering av torp. Vi har hållit tre konferenser om lokalhistorisk forskning.

Viktiga verksamheter för främjande av ändamålet är Hembygdsförsäkringen, Hembygdsportalen samt Kulturarvet som besöksmål.

Hembygdsförsäkringen är en gruppförsäkring som avtalats med Länsförsäkringar Halland. SHF betalar premien för anslutna föreningars grundförsäkring. Föreningar kan därutöver teckna egendomsförsäkring. Genom information och aktiviteter för föreningarna verkar förbundet för skadeförebyggande insatser som syftar till att bevara föreningarnas miljöer och samlingar. Under året har insatserna bestått av investeringsbidrag för inköp av vattenfelsbrytare, brandskyddsutrustning och inbrottslarm. Föreningar har också haft möjlighet att bli certifierade som "säker föreningsgård" genom en webbutbildning. SHF har genom sin samarbetspartner Föreningsförsäkringar i Halland gjort insatser för beståndsvård med besök i föreningar med särskilda behov samt i samarbete med regionala hembygdsförbund hållit informationsmöten på olika platser i landet.

Hembygdsportalen är en digital plattform under domänen hembygd.se som utvecklats av SHF och som föreningarna kan använda för att publicera information om sina aktiviteter och sprida kunskap om det lokala kulturarvet till allmänheten på en egen hemsida. Under året har förbundet utvecklat lösning för import av data, ett arbete som finansierades av Medelpads hembygdsförbund, samt slutfört teknisk utveckling av stöd för K-samsök. Det sistnämnda finansierades genom projektstöd från Riksantikvarieämbetet 2023.

De olika insatserna inom satsningen Kulturarvet som besöksmål syftar till att främja en utveckling där fler besökare tar del av medlemsföreningarnas erbjudanden. Förbundet erbjuder studiehandledning och webinarier samt samverkar med nationella och regionala aktörer inom besöksnäringen. Under

2024 har satsningen kunnat utvärderas med stöd av medel från Tillväxtverket. SHF har då samarbetat med konsultföretaget Graffman AB i Uppsala. Utvärderingen tog främst sikte på insatser i de fem län där förbundet erbjudit utbildning för föreningar och resultaten visar att föreningar som deltagit fått fler besökare till sina aktiviteter och även fler medlemmar. Inom ramen för satsningen har förbundet också haft dialog med Hushållningssällskapet och föreningen Pilgrim Sverige om projektansökningar rörande insatser 2025.

Kansli och personal

Kansliet arbetar medvetet med hållbarhetsfrågor. Arbetet bedrivs huvudsakligen digitalt och antalet resor begränsas av miljöskäl. Arbetsmiljöarbetet är systematiskt och ser både till fysiska och organisatoriska och sociala aspekter utifrån en av styrelsen beslutat arbetsmiljöpolicy.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Riksstämman i Gävle beslutade om en höjd medlemsavgift från 2026, från 13 kronor till 23 kronor. Stämman beslutade också att en organisationsöversyn ska genomföras där förslag till beslut om eventuella förändringar av organisationen ska behandlas av stämman 2026. För att finansiera organisationsöversynen och även täcka upp för kostnadsökningar 2025 togs också beslutet att överföra 3 miljoner kronor från Hembygdsfonden till fritt eget kapital.

SHF lyckades under året få igenom en omprövning av Skatteverkets beslut att beskatta återbäring från avtalet om Hembygdsförsäkring inkomståret 2019. Ansökan om omprövning gjordes i konsultation med revisionsbyrån KPMG. SHF har då fått tillbaka 214 260 kr, vilket intäktsförts 2024. Med stöd av beslutet kommer förbundet även att begära omprövning av 2021 års beskattning, ett år då SHF också erhöll återbäring på avtalet.

Regeringens budgetproposition för 2025 medför en kraftig minskning av anslaget för bidrag till ideella miljöorganisationer som fördelas av Naturvårdsverket. Vid årets slut hade myndigheten ännu inte utlyst bidraget för ansökan, något som normalt görs i november. Då förbundet under 2024 erhållit 1,4 mkr från Naturvårdsverket, förväntas detta medföra ett kraftigt ekonomiskt avbräck för förbundet under 2025.

Risker och förväntningar

Det är viktigt att framhålla att antalet medlemmar i föreningarna fortsätter att minska. Den organisationsöversyn som riksstämman beslutat om bör därför leda fram till åtgärder som förbättrar förutsättningarna att vända denna utveckling. En högre medlemsavgift förstärker förbundets ekonomi från 2026 men då organisationsbidragen samtidigt minskar, väntas utrymmet för utveckling bli mindre än beräknat. Förbundet kommer därför inte att kunna förstärka verksamheten i den utsträckning som planerats. Högre medlemsavgift och minskade statsbidrag väntas också öka föreningarnas förväntan på konkret medlemsnytta, något som får effekter för riksförbundets arbete med nationella frågor där vi företräder allmänhetens intresse för kulturarv och kulturmiljöns värden. Förbundet kan då behöva avsätta mer resurser för att stödja föreningarnas förvaltning och minska kontakterna med myndigheter och arbetet med att besvara remisser. För att förstärka ekonomin bör förbundet söka extern projektfinansiering och då prioritera ovan beskrivna kärnverksamheter, dvs. Kulturarvet som besöksmål, digital förmedling och insatser som stödjer föreningarnas förvaltning av kulturarvet.

Satsningen Kulturarvet som besöksmål visar goda resultat och då detta bland annat syftar till att stärka föreningarnas egen finansiering, är bedömningen att förbundet bör fortsätta att erbjuda

föreningar stöd och aktiviteter som bidrar till att öka antalet besökare. Ett främjande av besöksutveckling ligger också mycket nära förbundets ändamål att sprida kunskap och väcka intresse för kulturarvet. Hembygdsportalen är också en satsning som stödjer ändamålet då portalen både ger stöd till digital förmedling av kulturarv och stöd för föreningarnas marknadsföring av besöksmål och aktiviteter. Det är viktigt att förbundet även framåt kan avsätta resurser för fortsatt utveckling av portalen för att upprätthålla intresset både från användare och besökare.

Övrig information

Sveriges Hembygdsförbund har 90-konto och står därmed under kontroll av Svensk Insamlingskontroll. Det betyder att lägst 75 procent av förbundets intäkter ska användas till främjande av verksamhetens ändamål.

Flerårsöversikt

<i>Allmänna förutsättningar</i>	2024	2023	2022	2021	2020
Resultat (tkr)					
Medlemsintäkter	5 191	5 239	5 151	3 506	5 355
Bidrag	4 090	5 907	6 433	6 693	3 988
Balansomslutning	7 457	7 280	10 375	13 006	9 172
Årets resultat	75	-278	-748	-268	-228
Ekonomisk ställning					
Eget kapital (tkr)	5 836	5 761	6 038	6 786	7 055
Soliditet (%)	78,25	79,10	58,20	52,20	76,90

Definitioner

Eget kapital - Företagets nettotillgångar, dvs skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Soliditet (%) - Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).

Förändringar i eget kapital

	Grund- kapital	1) Ändamåls- best. medel	2) Ändamåls- best. medel	Balanserat resultat	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång	1 690 860	3 178 766	1 540 954	-649 827	5 760 753
Disposition av föregående års resultat:		-3 000 000	-382 900	3 458 255	75 355
Belopp vid årets utgång	1 690 860	178 766	1 158 054	2 808 428	5 836 108

1) Sveriges Hembygdsfond

2) Investeringsfond

Resultatdisposition

Årets resultat uppgår till 75 355 kr. Det balanserade resultatet är 2 733 073 kr. Styrelsen föreslår att resultatet disponeras så att beloppet 2 808 428 kr överförs i ny räkning.

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Verksamhetens intäkter			
Medlemsavgifter		5 190 583	5 238 868
Gåvor		293	5 067
Bidrag	2	4 089 501	5 906 997
Nettoomsättning	3	1 061 573	1 310 331
Övriga verksamhetsintäkter	4	716 307	672 050
		11 058 257	13 133 313
Verksamhetens kostnader	5		
Ändamålskostnader		-9 378 251	-11 240 231
Insamlingskostnader		-389 071	-415 170
Administrationskostnader		-1 489 991	-1 689 690
		-11 257 313	-13 345 091
Verksamhetsresultat		-199 056	-211 778
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		72 838	-61 915
Räntekostnader och liknande resultatposter		1 051	-184
		73 889	-62 099
Resultat efter finansiella poster		-125 167	-273 877
Resultat före skatt		-125 167	-273 877
Skatt	6	200 521	-3 646
Årets resultat		75 355	-277 523

Balansräkning	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	7	0	0
		0	0
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	8	5 169 077	5 169 077
		5 169 077	5 169 077
Summa anläggningstillgångar		5 169 077	5 169 077
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		348 170	363 233
Aktuella skattefordringar		347 231	359 408
Övriga fordringar		28 626	163 535
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	566 495	553 272
		1 290 522	1 439 448
<i>Kortfristiga placeringar</i>		5 128	5 042
<i>Kassa och bank</i>		992 720	666 478
Summa omsättningstillgångar		2 288 370	2 110 968
SUMMA TILLGÅNGAR		7 457 447	7 280 045

Balansräkning	Not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	10		
Grundkapital		1 690 860	1 690 860
Ändamålsbestämda medel	11	1 336 819	4 719 719
Balanserat kapital		2 733 073	-372 304
Årets resultat		75 355	-277 523
Summa eget kapital		5 836 107	5 760 752
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		351 397	261 585
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	12	0	24 750
Övriga skulder		413 818	388 781
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	856 125	844 177
Summa kortfristiga skulder		1 621 340	1 519 293
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		7 457 447	7 280 045

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Resultaträkningen

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som organisationen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Nedan beskrivs, för respektive intäktspost, när intäktsredovisning sker.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken organisationen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållit bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att organisationen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållit bidrag. Är det inte ett bidrag är det en gåva.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. Gåvor som organisationen avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Gåvor som organisationen avser att skänka vidare redovisas inte som intäkt eller varulager per balansdagen. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget avser att täcka. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som organisationen fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället. Prenumerationer redovisas normalt som intäkt linjärt över prenumerationstiden.

Övriga intäkter

Övriga intäkter är intäkter som inte är primära utan sekundära för organisationen.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner; ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader.

Ändamåls kostnader

Ändamålskostnader består av kostnader som kan hänföras till organisationens uppdrag enligt stadgarna.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader ska återspegla de kostnader som organisationen haft för att samla in medel. Med insamlingskostnader menas kostnader för insamlingsarbete som riktar sig mot organisationens samtliga givare, dvs såväl privatpersoner som företag och organisationer. Detta omfattar både befintliga givare och arbetet med att söka nya givare genom kampanjer, utskick och underhåll av givarregister.

Insamlingskostnader kan således bestå av TV-och radioreklam, annonser, informationsmaterial, insamlingsmaterial och personal som arbetar med insamlingsaktiviteter.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är sådana kostnader som behövs för att administrera och driva organisationen. Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för ändamålet och givaren. Exempel på sådana kostnader är styrelsemöten, revision av själva organisationen och administrativa system. Om en kostnad varken avser ändamål, medlemsvård/ -värkning eller insamling hänförs den till administrationen. I administrationen ingår även samkostnader.

Leasing

Samtliga av organisationens leasingavtal kostnadsförs löpande (linjärt) över leasingperioden (inkl. första förhöjd hyra).

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificerats som avgiftsbestämda redovisas en pensionskostnad det år pensionen tjänas in.

Inkomstskatt

I årets skattekostnad ingår skatt som avser årets skattepliktiga resultat och del av tidigare års inkomstskatt som ännu inte har redovisats.

Balansräkningen

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamåls bestämda medel. Se även eget-kapital rapporten.

Skuld för erhållna ej nyttjade bidrag

När organisationen erhållit bidrag men ännu inte uppfyllt villkoren redovisas en skuld.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod. Nyttjandeperioden omprövas per varje balansdag. Pågående projekt skrivs inte av utan nedskrivningsprövas årligen. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

	Antal år
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	3

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärde.

Finansiella anläggningstillgångar och finansiella långfristiga skulder samt räntebärande kortfristiga finansiella fordringar och skulder värderas såväl vid första redovisningstillfället som i efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärde, vilket normalt är detsamma som verkligt värde (transaktionsvärdet) vid anskaffningstidpunkten med tillägg av direkt hänförliga transaktionsutgifter såsom courtage.

Not 2 Erhållna bidrag

	2024	2023
Bidrag och offentliga bidrag redovisade i resultaträkningen		
Riksantikvarieämbetet	1 800 000	1 800 000
Naturvårdsverket	1 400 000	1 200 000
Statens kulturråd	200 000	0
Projektanslag	689 501	2 906 997
Summa	4 089 501	5 906 997

Not 3 Nettoomsättningens fördelning

	2024	2023
Deltagaravgifter	271 731	364 024
Hysesintäkter	564 457	547 137
Prenumerationer	0	192 966
Annonsintäkter	0	3 800
Försäljning eget material	161 385	176 904
Övriga intäkter	64 000	25 500
	1 061 573	1 310 331

Not 4 Övriga verksamhetsintäkter

	2024	2023
Hembygdsförsäkringen	256 039	259 158
Arbetsmarknadsstöd	344 232	344 376
Övriga intäkter	116 036	68 516
	716 307	672 050

Not 5 Anställda och personalkostnader

	2024	2023
Medelantalet anställda		
Kvinnor	4	5
Män	3	3
	7	8
Löner och andra ersättningar		
Styrelse	186 800	162 000
Övriga anställda	3 534 885	3 871 991
	3 721 685	4 033 991
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för övriga anställda	328 585	361 481
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	1 272 158	1 389 112
	1 600 743	1 750 593
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	5 322 428	5 784 584

Not 6 Aktuell och uppskjuten skatt

	2024	2023
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	-15 824	-3 646
Justering avseende tidigare år	216 345	0
Totalt redovisad skatt	200 521	-3 646

Avstämning av effektiv skatt

	2024		2023	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		-125 167		-273 877
Skatt enligt gällande skattesats	20,60	25 784	20,60	56 419
Ej avdragsgilla kostnader		0		-3 348
Skattemässiga justeringar		-41 608		-57 938
Under året utnyttjande av underskottsavdrag		0		1 221
Justering avseende tidigare år		216 345		
Redovisad effektiv skatt	160,20	200 521	-1,33	-3 646

Not 7 Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	3 088 838	3 088 838
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 088 838	3 088 838
Netto anskaffningsvärde	3 088 838	3 088 838
Ingående avskrivningar	-3 088 838	-2 705 938
Årets avskrivningar	0	-382 900
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 088 838	-3 088 838
Utgående redovisat värde	0	0

Not 8 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	5 169 077	5 238 721
Försäljningar	0	-69 644
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5 169 077	5 169 077
Utgående redovisat värde	5 169 077	5 169 077

Marknadsvärde uppgår till 6 047 063 (5 650 734)

Not 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Förutbetalda hyror	250 671	247 459
Övriga poster	315 824	305 813
	566 495	553 272

Not 10 Disposition av vinst eller förlust

	2024-12-31
Förslag till vinstdisposition	
Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:	
balanserad vinst	2 733 073
årets vinst	75 355
	2 808 428
disponeras så att	
i ny räkning överföres	2 808 428
	2 808 428

Not 11 Ändamålsbestämda medel

	Grundkapital	1) Ändamåls- best. medel	2) Ändamåls- best. medel	Balanserat resultat	Totalt eget kapital
Belopp vid årets ingång	1 690 860	3 178 766	1 540 954	-649 827	5 760 753
Utnyttjande av ändamåls- bestämda medel fr.tidigare år		-3 000 000	-382 900	3 458 255	75 355
Belopp vid årets utgång	1 690 860	178 766	1 158 054	2 808 428	5 836 108

1) Sveriges Hembygdsfond 178 766 kr.

2) Investeringsfond 1 158 054 kr.

Not 12 Skuld erhållna ej nyttjade bidrag

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående balans	24 750	2 679 746
Ianspråktaget under året	-24 750	-2 654 996
	0	24 750

Avser projekt K-samsök.

Not 13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna semesterlöner	570 675	516 802
Upplupna sociala avgifter på semesterlöner	179 306	162 375
Övriga poster	106 144	165 000
	856 125	844 177

Not 14 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Vid räkenskapsårets utgång hade Naturvårdsverket inte utlyst något bidrag.

Stockholm

Den dag som framgår av min elektroniska underskrift

Anna-Karin Andersson
Förbundsordförande

Irene Oskarsson
1:e vice ordförande

Peter Backenfall
2:e vice ordförande

Anita Lundin

Brith Fäldt

Erik Åström

Eva Kempff

Johan Brinck

Lars-Inge Stomberg

Peter Olausson

Trine Amundsen

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Anna Landerholm Granberg
Auktoriserad revisor
KPMG

Karl Petersen
Förtroendevald revisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

IRENE OSKARSSON

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG/ Nina Storm

Serienummer: eb816814a906eb[...]b81f0582b15ac

IP: 95.193.xxx.xxx

2025-04-03 13:11:26 UTC

JOHAN BRINCK

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG

Serienummer: 65437b40831451[...]2308dafc291e8

IP: 81.170.xxx.xxx

2025-04-03 13:13:39 UTC

BRITT FÄLT

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG

Serienummer: 4d779b2d2b5eb7[...]0f31a034123a1

IP: 81.170.xxx.xxx

2025-04-03 13:15:08 UTC

Lars Inge Vilhelm Stomberg

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG

Serienummer: 2cf667f65bdd01[...]a5ff7bc8dbc26

IP: 94.234.xxx.xxx

2025-04-03 13:15:17 UTC

EVA KEMPF

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG

Serienummer: 1f7cad52c2826[...]126c101469add

IP: 95.193.xxx.xxx

2025-04-03 13:16:09 UTC

PETER OLAUSSON

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG

Serienummer: c9fe937194aaf3[...]45b10342e5ac9

IP: 217.65.xxx.xxx

2025-04-03 14:01:08 UTC

Penneo dokumentnyckel: F4P90-DCSLZ-P40TZ-ZE2CZ-11 1HZ-EQW5R

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Rut Anna-Karin Andersson

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG / nina Storm

Serienummer: 993377a82ff21d[...]9b13c04a8faad

IP: 217.65.xxx.xxx

2025-04-03 14:28:16 UTC

Erik Gustav Åström

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG

Serienummer: c2b5634080e1a1[...]9f1095738a67d

IP: 85.227.xxx.xxx

2025-04-03 15:57:31 UTC

Karl Helenius Petersen

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG

Serienummer: af1ac073683975[...]87206333c4da7

IP: 90.230.xxx.xxx

2025-04-03 20:19:39 UTC

Anita Christine Lundin

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG

Serienummer: 4a2d2e9099d35e[...]498fd4124f5e6

IP: 151.177.xxx.xxx

2025-04-04 05:52:11 UTC

TRINE AMUNDSEN

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG

Serienummer: 3b024d6e73b610[...]12fa54282ae1d

IP: 185.183.xxx.xxx

2025-04-05 15:19:51 UTC

Jan Evert Peter Backenfall

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG

Serienummer: 12ea7670af6903[...]68619775f24f9

IP: 81.231.xxx.xxx

2025-04-07 05:25:43 UTC

Penneo dokumentnyckel: F4P90-DCSLZ-P40TZ-ZE2CZ-11 1HZ-EQW5R

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Anna Sofia Landerholm Granberg

Undertecknare

På uppdrag av: KPMG / Nina Storm

Serienummer: 5ec202f569941e[...]f8ac0decf1f4b

IP: 195.84.xxx.xxx

2025-04-14 11:42:52 UTC

Penneo dokumentnyckel: F4P90-DCSLZ-P4OTZ-ZE2CZ-111HZ-EQW5R

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Sveriges Hembygdsförbund, org. nr 802006-2181

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sveriges Hembygdsförbund för år 2024.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt Den förtroendevalda revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Den andra informationen består av Verksamhetsberättelse 2024 som vi inhämtade före datumet för denna revisionsberättelse. Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplýs, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upplösa föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

— utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Sveriges Hembygdsförbund för år 2024 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt det presenterade förslaget och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med stadgarna.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorsbedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Anna Landerholm Granberg
Auktoriserad revisor
KPMG AB

Karl Petersen
Förtroendevald revisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Anna Sofia Landerholm Granberg

Underskrivare 1

Serienummer: 5ec202f569941e[...]f8ac0decf1f4b

IP: 195.84.xxx.xxx

2025-04-14 11:41:37 UTC

Karl Helenius Petersen

Underskrivare 2

Serienummer: af1ac073683975[...]87206333c4da7

IP: 95.203.xxx.xxx

2025-04-15 11:16:54 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Sveriges hembygdsförbund samlar en av Sveriges största folkrörelser med 2 060 föreningar och 400 000 medlemmar. Hembygdsrörelsen spelar en viktig roll både för den lokala identiteten och för utvecklingen av lokalsamhället.

www.hembygd.se